

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta Humanitních Studií

Pracoviště historické sociologie

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Bc. Rút Kučírkové „Zdraví v rámci společenského diskurzu“.

Autorka diplomové práce v průběhu přípravy projektu a později i v průběhu řešení poněkud změnila téma, od analýzy novinových příloh týkajících se zdraví (což by směřovalo k analýze životního stylu v relaci k péči o zdraví) se posunula ke zkoumání (bio)politiky zdraví, jejíž vývoj chtěla nejdříve ukázat na proměňujícím se obsahu odborných textů věnujících se organizaci medicíny. Nakonec šla přímo k „jádro věci“ a vývoj pojetí politiky zdraví a péče o zdraví jedinců i společnosti ve své diplomové práci ukazuje prostřednictvím zkoumání obsahu důvodových zpráv zákonů upravujících péči o zdraví na území ČR. Autorka práci vypracovala zcela samostatně.

Obávám se, že závěrečnou podobu práce negativně ovlivnil spěch. Je to škoda, protože jinak autorka prokazuje, že umí pracovat s literaturou a v empirické práci je schopna velmi dobře analyzovat a interpretovat texty. Teoretické zakotvení je velmi široké, citován je například Talcott Parsons, Mary Douglas, Michel Foucault, ale také třeba Ivan Illich, František Koukolík nebo Carl Gustav Jung. Tato širší je sama o sobě pozitivní, ale na některých místech práce se bohužel nepodařilo „dotáhnout“ propojení jednotlivých autorů respektive vysvětlení proč je daný autor pro práci důležitý. Znovu bych zopakoval, že je to škoda, protože například úvahy o sémantické a epizodické paměti a vztahu těchto dvou typů individuální paměti k společenskému diskurzu (str. 22-23) mají myslím zajímavý potenciál, ale nejsou dotažené. Oceňuji, že v práci je kapitola, která popisuje institucionální podobu zdravotnictví v průběhu popisovaného období.

Analýza diskurzu by si také zasloužila „učesat“ (minimálně odstranit překlepy), ale přesto i v současné podobě ji považuji za zdařilou. Autorka v ní pomocí dvou přístupů (klasické kvalitativní analýzy diskurzu a kvantitativní analýzy obsahu) ukazuje, jak se vyvíjelo od roku 1920 do současnosti pojetí těch, kdo zdravotní péči poskytují, těch kdo ji spotřebovávají i pojetí samotných cílů zdravotnictví. V analýze je řada zajímavých postřehů, autorka ale nezůstává na úrovni interpretace jednotlivostí, ale v závěru formuluje i vysvětlení nejdůležitějších nálezů – například proč z textů důvodových zpráv k zákonům mizí lékaři. Kvantitativní analýza je omezena na frekvenční analýzu slov v analyzovaných korpusech a pokud by to byl jediný analytický přístup použitý v práci, pak by byl nedostatečný. Například výskyt variant slova „stát“ v diskurzu může mít různé interpretace v závislosti na tom, v jakých kontextech se vyskytuje (frekvenční analýza neodhalí, jestli se v textu mluví o potřebě zdravotnictví postátnit nebo odstátnit). Vzhledem k tomu, že je doprovázena kvalitativní analýzou, je použití takto omezené kvantitativní analýzy obhajitelné.

Práci navrhuji hodnotit jako **velmi dobrou**, kvůli zmíněným projevům nedopracovanosti.

V Praze 28.1.2016

Martin Vávra